

Karl d. 12. som superdegn i Skjoldborg Skole

af Else Grønlund

Som nummer tolv af en børneflokk på fjorten i Aas blev min onkel, Karl Boesen, en institution i sognet i løbet af de 40 år, han var førstelærer i sin barndoms skole. På hat eller alpehue med alle og med fuld opbakning af min moster Agnes. Sammen delte de deres omsorg for skolebørnene og deltog i talrige fester, bryllupper og begravelser, men med tid til at hente inspiration og energi på højskoleophold, rejser og campingture.

Sådan i en nøddeskal husker jeg min gode onkel Karl. Og på denne karakteristik kan mange af de gamle, men endnu særdeles nulevende skoleelever med garanti huske ham, førstelæreren, der altid glad og smilende kom ilende sognet rundt. Med glatraget isse – måske dækket af alpehue eller blød hat – alt efter vejrlig og temperament. Han var på hjemmebane. For ham var Skjoldborg og SKOLEN verdens navle.

Dermed være ikke sagt, at hans verden var indskrænket. Tværtimod foretog han livet igennem mange rejser ud og væk fra Skjoldborg og hjemegnen Ås, men altid for at vende tilbage til åstedet i Thy og ivrigt berette for børnene. Og hvem der ellers gad lytte med. Det handlede nemlig om at have udsyn og horisont; at lære for livet og om livet ude såvel som hjemme.

Det ved jeg, fordi han og moster Agnes blev min ledetråd – og deres hjem mit andet hjem. Til deres store sorg fik de ingen børn, men fra min tidligste barndom blev jeg, deres niece fra »Dybdahlsminde« i Skyum, uofficielt adopteret i deres liv. Jeg tilbragte fra mit tredje år mange og lange ferier hos dem. Vi knyttede meget nære bånd, der fortsatte med min egen lille familie, mand og barn, livet igennem. Derfor kan jeg nu foretage denne lange rejse i mindernes memoriam. Med udgangspunkt i førstelærerhjemmet i en lille, traditionsrig landsbyskole, der desværre heller ikke er mere i Thy...

Karl den 12.

Onkel Karl havde mange valgsprog. Ét af dem lød: »Blod er tykkere end vand«. Det vil i denne terminologi sige, at familien er det vigtigste.

Ja, i den grad for ham, der blev født 1903 og voksede op i en stor søskendeflokk som nummer tolv ud af fjorten. Og derfor helt naturligt fik tildelt øgenavnet »Karl den 12«. Barndomshjemmet var »Højgaard« i Ås på skrænten ned til Limfjorden, hvor den enevældige patriark, Thomas Boesen, i sin egenskab af sognefoged styrede både sin familie og sognet.

Der var højt til loftet og der blev råbt højt i al gemytlighed. Hver og én ville ses – og høres, Sådan var det altid i den familie. De var født med et ægte sangvinsk sind. Ifølge min onkel var det et muntert, virksomt og blodrigt familieliv, der drejede om sin egen akse og mottoet: alle for én, én for alle. Alle gik i Skjoldborg skole – også Karl. Ja, tænk!

Selv om flokken blev spredt for alle vinde, var båndene tykke mellem de fleste, og vel at mærke: ambitionerne høje. Man skulle blive til noget. Den ældste, Thomas, overtog fødegården. En anden, Alfred, fik Todbølgård; en tredje, Ejnar, en stor gård i Skjoldborg (nu nedlagt). Af søstrene husker jeg bedst Rigmor, der blev lærerkone, og Magda, den yngste sortgnistrende skønhed, der blev uddannet bankassistent og gift med kirkegårdsforpagteren i Skjoldborg.

Det nygifte lærerpar, Agnes og Karl Boesen, hos fotografen 1936.

Men måske var Karl den 12. alligevel den, der stiledede højest. Sådant åndeligt set i hvert fald. Han ville nemlig være lærer og drog til Ranum, hvorfra han i 1925 tog eksamen. Fik et par vikariater, men slog til på stedet, da der blev en stilling ledigt hjemme i Thy som andenlærer ved Skjoldborg Skole i 1926. Da skolens daværende førstelærer Sortfeldt gik af, fik onkel Karl i 1932 stillingen, som han beklædte i 40 år indtil sin pensionering i 1972.

Ikke uden moster Agnes

Onkel Karl blev i sandhed »gift« med sin skole og sin gerning. Skolen var fra starten det første og største for ham – såvel af lyst som af pligt. Derfor blev han så respekteret og velset i alle årene. Ikke bare, som det hed i avisomtalerne, på grund af faderen, der var en indflydelsesrig mand på egnen, men på grund af sit arbejde og trofasthed over for skolen og børnene. Andre offentlige hverv i sognet takkede han nej til.

I 1936 blev han så også gift med min moster, Agnes Marie Skallerup fra Gadegård i Koldby. Hun var i sin ungdom meget smuk, og han betroede mig mere end én gang, hvor stolt han var over at vinde hende fra konkurrenterne. De store gårdmænd. Men hun blev hans kærlighed – hans anker og, som det hedder i dag, sparingspartner i det daglige skole- og sogneliv. De blev i ordets egentlige forstand »et par«.

Men moster kom for resten heller ikke uforberedt til sit liv som førstelærerkone. Hendes dannelses- og uddannelsesrejse gik gennem Askov Højskole – og herfra videre til selveste forstander Th. Arnfreds hjem, hvor hun i nogle år var husbestyrerinde og skulle præstere sit ypperste til de mange fornemme gæstebud, både hvad angik opdækning, servering og kokkekunst. Ikke så underligt, at min onkel med årene blev en trind mand. Han elskede jo moster og mad i den rækkefølge – eller var det omvendt...? I hvert fald skulle han gerne vide, inden han gik i skole om morgenen, hvad middagsmenuen stod på. Var det stegte hjerter i flødesovs, så var dagen reddet.

Til Skjoldborg på motorcykel

Mine første minder fra den gamle skole går helt tilbage til midten af fyrrerne. Jeg husker, hvordan jeg som helt lille blev hentet og bragt af onkel Karl og andenlærer Kurt Jensen, som ejede en motorcykel med sidevogn. De måtte have tålmodighed, for jeg var ret morsyg og ville ikke med, men kom da til sidst ned i favnen på onkel Karl med gråden stikkende i halsen. Den blev dog hurtigt vendt til glæde ved køreturen og ved synet af moster Agnes i fordøren. Efter et par dages akklimatisering var jeg simpelthen ikke til at drive hjem igen.

Senere husker jeg, hvordan jeg blev sendt med rutebilen, der kørte til Thisted via Ås, hvor onkel Karl tog imod, og vi derefter vandrede langs kirkestien tværs over marker og enge

til Skjoldborg. I dag er stien, som så mange andre kulturspor i landskabet, fjernet. Pløjet væk af landbrugets fremdrift. Men kirken står der endnu, og når jeg besøger kirkegården, går jeg ofte rundt om det gamle klokkestabel mod øst. Som barn var jeg nemlig med til at ringe solen ned, når graveren havde fri og onkel Karl overtog vagten.

Livet i den gamle skole

Den gamle skolebygning i Skjoldborg rummede bare to skolestuer, en første- og en andenlærerbolig i hver sin ende samt vinkelbygning med bryggers, depotrum, garage og toiletter.

Der var en særlig fortættet atmosfære i den gamle bygning. Både i privaten og i skolestuerne, som havde deres egen farvetone, lugt og stemning med de flaskegrønne vinduessproser, brune døre og vægge og solide skoleborde og bænke med plads til to – samt blækhuse. Med katederet foran den store kridttavle, der forsvandt, når man vupti rullede de store verdenskort ned, så man pludselig befandt sig dybt inde i Afrikas jungle eller helt ovre i Amerika, hvorfra vi i disse år havde familiebesøg. Det fascinerede mig dybt.

I det hele taget længtes jeg vildt efter komme ind i klassen, især til de store piger, som jeg jo kendte så godt og tit legede med. Selv om jeg af bar generthed skulle trækkes til truget, som onkel Karl sagde, når han halede mig med ind efter frikvarteret.

De første timer den første dag stod jeg gerne bag døren i gangen mellem skolestuen og privaten og lyttede til stemmerne. Sommetider skældte degnen ud, så jeg blev helt forskrækket. Han kunne råbe, så huset rystede, men moster beroligede mig. Det går hurtigt over, sagde hun. Og det var ganske vist. Han havde temperament, den gode førstelærer, og langt tilbage kan jeg godt huske, at der faldt øre-

tæver til et par knægte – men mest verbale brændestykker.

Det var kontant afregning på stedet, og så var det glemt. Næsten. »Æ degn« skrev nemlig dagbøger med korte noter. Efter hans død overlod moster mig stakken af dagbøger, og heri læste jeg hist og pist om den og den elev, hvis opførsel han ikke forstod – eller som irriterede ham. Og meget andet fra hverdagslivet i øvrigt. Som førstelærer havde man ikke så mange kolleger at dele sine problemer med. Men så var der jo dagbogen. Og moster.

Forfatteren som 4-årig i 1947, i Vestergade i Thisted med onkel Karl. Begge er pænt klædt på til byturen.

Sommetider, da jeg blev ældre, og vi flyttede op i lærerboligen i den nye skole, bemærkede jeg hans målbevidste gang i frikvarteret fra skolen og hjem til en gang sort kaffe og en »konsultation« i køkkenet. Det var han forresten ikke ene om. Jeg mindes mange andre hurtige køkken-visitter i frikvartererne. Især af de unge lærerinder. Så blev jeg sendt ind på kontoret.

Skoleudflugterne

Den daglige rutine i den gamle skole blev hvert år brudt af årets begivenhed for børnene:

Lærerparret Boesen på udflugt til København først i halvtredserne. Onkel Karl med blød hat, moster iført sin »uniform«: grå spadseredragt, hvid silkebluse, ditto hat og sko samt den obligatoriske skuldertaske.

skoleudflugten. De længste gik til København med de store. Hvert andet år vistnok, hvilket deres righoldige samling af fotoalbums, som jeg arvede, vidner om.

På de obligatoriske klassebillede foran Carlsberg eller Glyptoteket kan jeg se, at moster var med sammen med en anden lærer eller lærerinde. Iført den klassiske grå spadseredragt og fornuftige sko – og med den brune skuldertaske, som rummede alt det nødvendige for tilfældet, fra kosmetikspejl og læbestift over albyler og sårplaster til ekstra lommeværklæder og bolsjeposer.

Jeg var naturligvis ikke med, men én udflugt husker jeg krystalklart – eller rettere optakten, som begyndte hjemme aftenen forinden, da onkel Karl lige ville forberede sig og tjekke klassebilletten. Oh ve! Den kunne han ikke finde – og så gik den hektiske jagt ellers huset rundt i skabe og skuffer og lommer. I timevis, mens moster ledte med, vred hænder og telefonerede – muligvis efter hjælp hos stationsforstanderen i Snedsted. Endelig, sådan cirka ved midnatstid, lød hans sejrbrøl: Fundet! Pyh. Vi skulle tidligt op og vinke farvel, men tog så en fortjent slapper, da klassen drog af sted.

Første skoledag, saftevand og sang

Moster var en rigtig førstelærerkone af den gamle skole. Hun kendte alle børnenes navne, deres søskende og forældre. Sikkert også deres fødselsdage.

Tit og ofte kom onkel Karl eller andenlæreren med et barn, der havde slået sig, og så kom Falck-kassen frem sammen med anden trøst i form af kærlige kram og kage.

Længe før jeg selv kom i skole, oplevede jeg første skoledag i Skjoldborg med sodavand og hjemmebagte småkager til alle. Flaget var hejst, og husker jeg ret, var violinen også fremme som akkompagnement til de mange

dejlige danske sange, der var en del af dagens repertoire. »Blæsten går frisk over Limfjordens vande« var uomgængelig, men derudover strøg vi gennem Højskolesangbogen, som onkel Karl kunne udenad. Med og uden violin.

Jeg syntes nu – med skam at melde – det var bedst uden. Faktisk holdt jeg mig som lille for ørerne, når han om aftenen tog violinen frem for at øve sig – og underholde os. »Hvordan kan du da holde det ud?«, skreg jeg til moster. Det morede de sig meget over.

Jeg havde vist også lyst til at holde mig for ørerne, når vi hver søndag gik i kirke og onkel Karl som kirkesanger lod sin kraftige baryton høre. Det gik også højt og stærkt over stok og sten, så resten af menigheden dårligt kunne følge med teksten. Det tog han og de andre sig nu ikke af. De var vant til mosten og Boesens tempo. Også organisten Gertrud, der gerne fulgte med hjem til kirkekafe ligesom præsten, pastor Dahl Hansen.

Efter den del af ceremonien gik onkel Karl og jeg en tur om i byen til slikkiosken, hvor der vankede is. Jeg mindes endnu – oh salighed – duften og smagen af de små runde jordbær- og nougatis. Det blev til utallige i årenes løb. Nogle gange to om dagen, når vi nu alligevel blev sendt på ærinde i brugsforeningen. Vi sagde det bare ikke til moster – vel? Apropos – i deres pensionisttilværelse måtte moster sende ham til købmand flere gange om dagen for at holde sin rastløse mand beskæftiget.

Dagen sluttede hele sommerhalvåret for hans vedkommende med »nætter«, dvs. frugtgrød før sengetid, og derefter lød hans slutreplik: »Nu begærer jeg ikke mere...«

Pligter og gæstebud

Straks da moster flyttede ind i førstelærerboligen i den gamle hyggelige længe i ly af kirken, blev der nyt liv og travlhed, inde som ude. Den hyggelige have i vinkelbygningen

blev beplantet tæt med bærbuske og frugttræer – og sået til med blomster.

De første red min onkel som en mare. Jo, bevares – han ville skam gerne spise syltetøj og blommekompotten, men han skulle jo også hjælpe til med bærplukningen. Det var det værste. Fy for en ulykke at blive sat til det en dejlig sommerdag! Heldigvis kunne han af og til lokke et par skolepiger til at hjælpe. Og mig selvfølgelig. Det gjorde pigerne gerne; det var nærmest en ære dengang. Også fordi moster forstod at værdsætte – og huske!

Og blomsterne – morgenfruerne, de stolte kavalerer, margeritter og roser – de var skam ikke bare til pynt i haven og i stuerne hos os, men også tiltænkt andre rundt om i sognet, hvor hun ofte bistod ved andre festforberedelser. Men først og fremmest som udsmykning i kirken hver søndag samt ved bryllupper og begravelser.

Engang jeg kom på besøg, og bryggersbordet igen var stablet fuldt af store og små tomme hvide kirkevaser, som skulle pyntes til kirkebryllup, udbrød jeg: »Er det nu også nødvendigt?« Det var det. Alle skulle have den samme opmærksomhed fra hende på dagen. Punktum. Det sluttede ikke, før de flyttede op i den nye lærerbolig med den nye have – uden blomster.

Til andre tider var der blus under gasovnen, hvor der blev bagt kringle og kager – *en masse* – og brygget kaffe i Madam Blå til aftenarrangementer i skolen; blandt andet foredrag, som var et populært voksentræf dengang. Her kom sangbogen frem igen. Moster og onkel Karl stod for det grundtvigianske livssyn, men de færedes også helt naturligt i missionske hjem til familiefesterne.

Familien var naturligvis ofte på besøg med de andre niecer og nevøer. Hver sommerferie op igennem 50'erne fik jeg forresten en konkurrent i »Københavnerpigen«, der også hed Else, men var en del år ældre. Også hun bevarede kontakten med dem til det sidste.

Mosters halvtredserkøkken i den nye lærerbolig. Ternede gardiner, skrå skabe – og brugsens logo på papirsposen.

Kortklub og ringridning

Uundgåeligt fik moster og onkel Karl efterhånden opbygget en stor privat vennekreds, som de plejede omgang med på alle planer. De fineste var middagselskaberne, hvor både præsten og provsten var med. Så blev sølvtøjet ekstra pudset, og moster fik røde kinder. Men vi nåede det hele. Jeg nejede pænt for gæsterne og fik lov at gå op på værelset.

Så var der kortklubben, og da stod huset på anderledes gloende pæle, som aftenen skred frem. Fast i årevis blandt kortvennerne

var Marius Poulsen med sin kone, organisten Gertrud, og onkels bror Ejnar samt hans kone Thea. Så vidt jeg husker spillede damerne ikke med. De sad – efter det obligatoriske kaffebord – med små glas i den inderste stue, passiarede og broderede, mens mændene – ført an af de to Boesen-brødre – blev mere og mere ivrige og højrystede ved kortbordet i jagten på sidste stik og puljen. De råbte ikke bare. Nej, de brølede! Tørsten blev slukket over en bajer eller to, men så ikke flere. Alle skulle jo på arbejde næste dag.

Det var noget andet, når der blev inviteret til søndagsfrokost og onkel Karls valgspog lød: »Skål – silden skal svømme.« Den står endnu som et fast ritual i familien.

Fest og fællesskab var der meget af i og omkring den gamle skole. Jeg husker tydeligt de hektiske aktiviteter op til den årlige idrætsfest med gymnastik, boldspil, ringridning og boder på sportspladsen ved skolebygningen, der på flere måder også var hjertet i dette forehavende. Her gemte de fleste rekvisitter sig. Her kunne man søge ly for eventuelle regnbyger, klæde om og smukkesere sig. Jeg var med mange gange og husker dagen som én lang fest, hvor jeg ikke blev sluppet ud, før kjolen var nystrøget og sløjfen sat i håret.

Og hvilken fest. Både piger og karle viste deres gymnastiske færdigheder foran et oprigtigt interesseret hjemmepublikum. Sprang over bukke og plinter. Annemarie sprang altid højest, ligesom sønnen fra »Midholm«, nabogården bag kirken, dystede med ved den flotte ringridning, mens jeg gik hånd i hånd rundt med hans lillesøster Hanne eller med Ebba – mine faste veninder. Der var is i lange baner – til en afveksling helt legalt for både mig og min onkel – og festen ville ingen ende tage på sportspladsen.

Tre gange konfirmation og taler

Det på én gang virksomme og selskabelige liv fortsatte dog i mange år fra den gamle skole op i den ny, hvor såvel de private som sognets festligheder m.m. foregik i sognegården. Blandt andet husker jeg tydeligt onkel Karls 25 års jubilæumsfest som skoleleder og deres sølvbryllup i 1961, da alle skolebørn var inviteret til morgenkaffe. Dagen var fyldt med gæstebud og sluttede sent med familiens og vennernes festmiddag – og taler i lange baner. Selvfølgelig.

Det med taler var et obligatorisk indslag i mosters og onkel Karls verden. Han gav den

hver gang til barnedåb, konfirmation, bryllupper, fødselsdage, jubilæer, begravelser etc., og sommetider sagde jeg: »Det må da være en træls pligt?« Men nej. Han tog det på sig som en del af opgaven som skoleleder. Lavede sin tale, og aftenen før den skulle aflægges, blev moster bedt om at sætte sig i en stol, lytte med og afgive sine kommentarer. Det gjorde hun notorisk!

Jeg tror nu alligevel, det trak tænder ud, når der var konfirmation, og de i rækkefølge modtog en stribe invitationer til fester rundt om i de små hjem. De tog imod i den indløbne rækkefølge og fordelte besøgene, så det altid blev til mindst tre konfirmationer – og taler – pr. dag. Frokost, eftermiddagskaffe, middag – og måske aftenkaffen et sidste sted. Sådan! De følgende

Sølvbryllupsfesten stod i sognegården i november 1961 med levende lys, blomster, sange og taler.

dage fulgte flere andendagsfester. Hvilken skoleleder anno 2012 kan slå den?

Kulturen i hjemlig hygge

Mosters og onkel Karls hjem var indbegrebet af – ja, hjemlig hygge. Med indretning og interiør præget af hver deres smag. I store træk fordelte de nyanskaffelserne sådan: Onkel Karl stod for indkøb af billeder og malerier. Mange hjembragt fra utallige ferierejser eller højskolekurser, så der var alt fra parisisk boulevardkunst over små akvareller fundet på Peterspladsen i Rom til solide, maleriske penselstrøg fra Norge. Og så en bronzekopi af den lille berømte Manneken Pis fra Bruxelles, som jeg heldigvis har arvet. Som barn fik jeg hver sommer postkort fra deres rejsedestinationer

– og har gemt dem alle: I 1947 var det fra Norges fjelde. I 1949 fra Paris. I 1950 Norge og Sverige og 1952 Zell am See i Østrig. Året efter Belgien.

Når det kom til nips og anden form for dekoration, gardiner og møbler, havde moster vetoretten. Heldigt, for det havde hun faktisk fornemmelse for. Når turen gik til København med skolebørnene, tog hun en afhopper til Den Permanente eller andre steder og anskaffede sig elegante lysestager i nordisk trædesign, figurer i porcelæn og keramik (som hun selv lærte på Askov). En skønne dag sikrede hun sig også en lille Kai Nielsen-figur og en Le Klint-lampe, som stadig er min læselampe.

Jeg blev nemlig – til onkel Karls fornøjelse – en rigtig læsehest, og igennem årene som stor skolepige »græssede« jeg mig langsomt, men

En glad og typisk situation: forfatterens datter Camilla mellem sine reserve-bedsteforældre.

Forfatteren og onkel Karl på rejse ned gennem Østeuropa i hans Volvo Amazone, 1971. Her ved grænsen til Bulgarien.

sikkert gennem bogreolens mange værker, der rakte bredt fra opslagsværker over romaner af de store russiske forfattere til nordisk litteratur og naturligvis de danske klassikere. Hans egne favoritter var Johs. V. Jensen og Tom Kristensen, hvis gravsted vi sammen besøgte under en familietur på Thurø. Ved den lejlighed fik vi af onkel Karl fik indskærpet et citat af forfatteren, som var indgraveret på gravstenen: »Når jeg bøjer jeg mig så dybt, som jeg kan, bliver min verden stor.«

Ordene havde onkel Karl gjort til sin livsanskuelse. I bund og grund var han en ydmyg mand, der altid mødte andre mennesker i øjenhøjde. Gjorde sig umage med at, om ikke acceptere, så dog forstå deres handlinger og tit udbrød: »Intet menneskeligt er mig fremmed!«

Vores fælles interesse for litteratur førte os også tit til Thisted Bibliotek, der dengang var

nyt og ret avanceret – og spændende med de farvemættede Jens Søndergård-malerier. De udløste diskussioner. »Han kan ikke tegne. Og så er han grovkornet!« lød dommen fra onkel Karl over den på Parnasset så anerkendte Thykünstler. Jeg var – og er stadig – meget uenig. Men en enkelt reproduktion blev det alligevel til derhjemme.

Derudad i Morris og Volvo

Jeg stammer fra et andet trygt og dejligt grundtvigiansk hjem i fællesskab med tre søskende i Skyum. Her var jeg ikke vant til den type emner og diskussioner, men det pirrede min nysgerrighed og åbnede et behov for andet og mere af samme skuffe, hvilket pø om pø også kom med mit skoleliv på Borgerkolen i Thisted, hvor jeg tit i stedet for at

Forfatterens fødselsdag 1974 i hendes hjem, et nedlagt husmandssted på Tandrup Mark i Sydthy.

tage rutebilen hjem til Skyum tog »hjem« til Skjoldborg.

Moster og onkel Karl havde for længst fået bil, en lille Morris Minor, som bragte os rundt på talrige småture i Thy – da først onkel var blevet fortrølig med princippet i for- og bakgear. Den første gang, han skulle præsentere moster for vidunderet, stod den parkeret i garagen, så da han ville bakke og køre ud, satte han den uheldigvis i første gear, så han kørte lige ind i muren – og i moster, som uklogt havde anbragt sig ved bilens front...

Det blev nu hurtigt glemt, og i den følgende tid fik familie og venner også fornøjelse af nyanskaffelsen, da den resulterede i mange hurtige lynvisitter af onkel Karl, der elskede sin bil, som gav ham afløb for sit rastløse væsen. Lige så hurtigt han var kommet, var han kørt igen. Den gik bare ikke, når moster var med. Hendes temperament var nærmest modsat, så det resulterede f.eks. i mange rundture på gårdspladsen

hjemme i Skyum, før det behagede moster at gøre sig færdig og stige ind. Blandt indviede blev det til følgende mundheld: »Karls hurtighed, hendes styrke. Agnes' grundighed, hans styrke!«

Senere blev den lille Morris skiftet ud med først den ene, så den næste Volvo, som han var mindst lige så stolt af.

På dannelsesrejse

Bilturene gav os blod på tanden, så i 1956 planlagde vi vores første campingtur. En Danmarksrejse, der skulle gå til Sjælland og »sydhavsøerne«.

Med på bagsædet var min jævnaldrende kusine Astrid fra Heltborg, som jeg i årene forud tit havde ferieret med i Skjoldborg. Sammen med onkel Karl trænede vi i at rejse teltet ude på græsplænen. Nu var han sandt at sige ikke den mest praktiske gris, men vi fik det lært, og bilen var for vort vedkommende pakket til afgang tidligt formiddag. Vi havde bare glemt at indkalkulere mosters planlægning, der omfattede fremstilling af flere færdige middagsretter, og der var ingen kære mor. Vi kørte ikke, før bagagerummet var fyldt med den varme mad – og frugtgrød. Det vil sige kl. fire om eftermiddagen, så jeg tror vi camperede i Holstebro, hvor vi spiste aftensmad og moster fik en velfortjent cigaret eller to.

Næste formiddag gik turen ned gennem Grejsdalen til Vejle, hvor Astrid og jeg gang på gang udbrød på gedigent thybomål: »Nøj hvor er det pæn!«. Da vi havde gentaget os selv nogle gange, lød det bestemt fra degnen ved rattet:

»Nu vil jeg ikke høre jer sige »pæn« længere. Nu vil jeg have nogle andre superlativer!« – »Hvad er superlativer?« spurgte vi, og på den måde startede vores dannelsesrejse for alvor. Vi fik 25 øre for hvert nyt ord, vi fandt på at beskrive landskabet og oplevelserne med, så det blev en sport at variere sproget.

På tur med onkel Karl til Thurø, hvor man besøgte Tom Kristensens gravsted – og skrev sig inskriptionen bag øret. Forfatterens datter Camilla har vist en ræv bag øret...

Året efter gik campingturen til Sydslesvig, hvor vi blev heglet grundigt gennem Danmarkshistorien og krigene. Tredje gang kørte vi til Holland og Amsterdam for blandt andet at se det store Rembrandt Museum og krigsmonumenterne ved Arnhem – hvor vi igen fik historieundervisning. Fjerde og sidste gang gik turen helt til Harzen og Bloksbjerg.

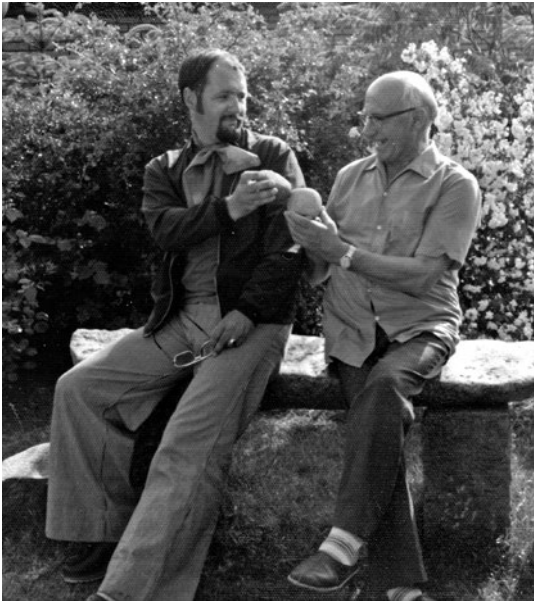
Hver gang blev vi mere og mere trænede i campinglivet. Moster stillede ikke længere så store krav til husholdningen – og det blev hen ad vejen os, der kunne lære onkel Karl lidt flere tyske gloser, så han ikke mere råbte »sauer«, men »Sahne«, når han skulle købe fløde til kaffen i kiosken...

På mindernes Boulevard

»At rejse er at leve«, skrev H.C. Andersen, og

det kunne vi alle skrive under på. Jeg er dem begge dybt taknemmelig for den rejselyst og det udsyn, jeg fik gennem disse campingture – og mange andre oplevelser, som jeg ellers ikke ville have fået i den alder. Jeg blev glad for at læse og for at beskrive, og en skønne dag var jeg sikker på, hvad jeg ville være: journalist. Efter en drøftelse med mine forældre påtog onkel Karl sig straks opgaven. Han af lagde besøg hos den daværende redaktør af Thisted Amts Tidende, Lustrup, som indvilgede i at ansætte mig som elev, da min realeksamen var i hus, og så var jeg ellers sat på sporet.

Onkel Karl og moster Agnes fortsatte selv troligt deres »efteruddannelse« med udvalgte kurser rundt om på diverse højskoler. Jaruplund syd for grænsen hos forstander Bøgh

To venner for livet: onkel Karl og forfatterens mand Carsten, her i haven på Grandalsvej i Thisted. Stenbænken var medbragt fra Skjoldborg og blev siden arvet af lærer Gudrun Enevoldsen. I dag står den på gårdspladsen ved »Østergaard« uden for Skjoldborg.

Andersen var én af favoritterne på linje med Askov, Vallekilde, Uldum og Brørup.

Udlandsrejserne var onkel Karl alene om at foretage de senere år. Men vi, min mand og jeg, havde stor fornøjelse af ham som rejse-

kammerat under en lang odysse – i hans egen elskede Volvo i øvrigt – ned igennem Østeuropa til Sortehavet på en prøvetur for FDM, hvor vi skulle finde ud af hvor langt vi kunne komme uden visa.

Det blev et langt, sejt træk, hvorunder førstelæreren med ubehag stiftede bekendtskab med DDR-regimet. Men han var nysgerrig og nød i høj grad også en pionérrejse ind i Albanien, da det hidtil hermetisk lukkede land åbnede midt i halvfjerdserne. De to, Karl og min mand Carsten, nød igennem årene hinandens selskab, ligesom moster og onkel blev reservebedsteforældre for vores datter Camilla. På den måde gav jeg lidt tilbage af al den kærlige opmærksomhed, jeg selv fik som barn i førstelærerhjemmet i Skjoldborg. Jeg savner og mindes på én gang det hele med glæde.

Heldigvis fik de – og vi – 18 gode år i huset på Grandalsvej i Thisted, som var udgangspunkt for mange flere oplevelser. Så her slutter rejsen langs »Boesens og Mindernes Boulevard«.

Else Grønlund

Født på »Dybdahlsminde« i Skyum. Uddannet journalist fra Thisted Dagblad, i dag pensionist. Bor med sin mand, Carsten Grønlund, i Århus, men med fritidshus i Svankjær.